

STICHTING
NATIONAAL **NMF**
MUZIEKINSTRUMENTEN
FONDS.NL

JANINE
JANSEN
&
NOA
WILDSCHUT

kopstukken & topstukken

DUBBELINTERVIEWS

met Fred Lindeman | Truze Lodder | Hans Heg | Janine Jansen

VIJF PERSOONLIJKE BANDEN met een topstuk

HELP mijn kind heeft talent

GROOTSTE SCHENKING in 10 jaar

JAAROVERZICHT 2016

NMF MAGAZINE 2017

Janine Jansen & Noa Wildschut

KOPSTUK

JANINE JANSEN “Noa is op veel fronten verder dan ik op mijn 15de”

De violiste Janine Jansen is wereldberoemd. Het zou niemand verbazen als Noa Wildschut uit Hilversum in haar voetspoor treedt. Aan het talent van de vijftienjarige zal het niet liggen.

Maar hoe gaat ze om met de keuzes en hobbels van een carrière? ‘Ik merk dat Noa stevig in haar schoenen staat. Ik vind het super wat ze doet.’

tekst Guido van Oorschot

Vertederig welt op in de ogen van Janine Jansen. ‘Aahh...’ zegt de violiste, na een praat sessie van drie kwartier. De jonge vrouw tegenover haar spreekt warme woorden. ‘Fijn te horen dat het goed met je gaat, Janine. Ik weet nog dat we voor het eerst samspeelden, ik was een jaar of negen en je inspireerde me enorm.’

Janine Jansen (39) krijgt wel vaker lof toegezongen. Door muzikliefhebbers, door bewonderaars, door recensenten. Maar nu komt hij uit de mond van een jeugdige Nederlandse die hard op weg is om haar voorbeeld te volgen. Noa Wildschut, 15 jaar, wordt in de internationale pers al omschreven als een tovenaars op de viool. Op haar negende verblufte ze de jury van een gerenommeerd vioolconcours in Weimar: in haar leeftijdscategorie won ze de eerste prijs. Afgelopen najaar tekende ze bij het label Warner Classics een exclusief cd-contract; het eerste album verschijnt in september 2017. En dan staat ze ook nog onder de hoede van Anne-Sophie Mutter, de Duitse topvioliste die haar met raad en daad steunt.

Zo gek is het dus niet dat Jansen en Wildschut elkaar in de loop van het gesprek als collega’s bevragen. Welke stukken speel je? Wat staat er op je nieuwe cd? Welke optredens neem je aan, welke niet? Janine Jansen beent: ‘Soms als ik het nieuws rond Noa hoor, voel ik de neiging om te reageren als een oude tante. Zoen met een krijsend stemmetje die roept: denk hieraan, denk daaraan! Maar ik merk dat Noa stevig in haar schoenen staat. Ik vind het super wat ze doet.’

De muntthee is koud, de violistes staan op. Ergens in de foyers van het Utrechtse muziekpaleis TivoliVredenburg wacht de fotograaf. Op de roltrap naar boven keuvelen ze door. ‘Hoe lang kennen we elkaar eigenlijk?’ ‘Weet je nog dat we Sjostakovitsj deden?’ ‘En Bach, het Dubbelconcert?’ Janine Jansen knikt. ‘Dat moest maar gauw weer eens gebeuren.’

Warm nest

Denk hieraan! Denk daaraan! De impuls is voorstelbaar. Van veel wonderkinderen wordt na de meerderjarigheid weinig meer vernomen. Een muzikale belofte kan op veel manieren in de knop worden gebroken. Ouders die pushen, een impresariaat dat te snel wil, een platenlabel zonder scrupules. Maar de verwachting van Janine Jansen dat Noa Wildschut niet in zeven sloten tegelijk loopt, lijkt terecht. Al was het maar omdat de twee violistes, behalve hun talent, een achtergrond delen die vertrouwen wekt. Aan de basis ligt een warm maar nuchter muzikaal nest. Jan Jansen, Janines vader, was Domorganist in Utrecht. ‘We maakten thuis veel muziek, dat was een enorme stimulans. En over mijn talent deden mijn ouders altijd nuchter. Ze zeiden nooit: oeh Janine, wat ben jij goed!’ Ook Noa Wildschut groeit op in een muzikfamilie. ‘Mijn moeder geeft vioolles, mijn vader is altist in het Radio Filharmonisch Orkest. Het helpt enorm dat ze weten wat het is om viool te studeren en op te treden.’

Andere overeenkomst: zowel Jansen als Wildschut werd van jongs af aan gekneed door Coosje Wijzenbeek. Janine stapte op haar zevende voor het eerst over de drempel bij de vermaarde pedagoge. Noa was pas vier toen ze zich meldde.

Het geheim van Wijzenbeek, zegt Janine Jansen: ‘Ze brengt haar leerlingen uitstekend de viooltechniek bij. Maar wat misschien nog belangrijker is: ze laat je van begin af aan samspeelen. En alles uit het hoofd, zodat je al jong leert communiceren met muziek.’ Noa Wildschut beaamt: ‘Coosje opent je creativiteit vanaf het eerste moment. Net als Janine heb ik heel wat uren mee gespeeld in de Fancy Fiddlers, haar bekende leerlingensemble.’

Hulptroepen

Nadat Wijzenbeek hun talent in de grondverf had gezet, stonden Jansen en Wildschut voor een moeilijke beslissing. Wie wordt de volgende docent, nu het serieus begint te worden? Wildschut koos voor Vera Beths, tot volle tevredenheid. ‘Ze maakt me be-

JANINE JANSEN

“Goed dat de platenmaatschappij toen op de rem heeft getrapt. Het publiek moest me eerst nog leren kennen.”

Janine Jansen (39)

Janine Jansen werd geboren in Soest. Tot haar zestiende kreeg ze les van de bekende pedagoog Coosje Wijzenbeek. Aan het Utrechts Conservatorium studeerde ze bij Philippe Hirshhorn en Boris Belkin. In 2002 brak ze door, na een optreden in Londen met dirigent Vladimir Ashkenazy en het Philharmonia Orchestra. Een jaar later verscheen haar eerste cd. Janine Jansen trad op met 's werelds belangrijkste orkesten en dirigenten. In 2003 startte ze het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht, dat ze in 2016 overdroeg aan de jonge celliste Harriet Krijgh.

wust van wat ik doe. Bijvoorbeeld door me een partituur te laten analyseren, zodat ik niet alleen op intuïtie speel.’

Jansen klopte op haar 16de aan bij het Utrechts Conservatorium en Philippe Hirshhorn. ‘Dat was lastig, ik vind het nog steeds moeilijk vertrouwde situaties achter me te laten. Ik heb van Hirshhorn maar kort les gehad. Ik begon in 1994 en twee jaar later overleed hij. Maar ik heb veel van hem geleerd, zowel technisch als muzikaal. Vooral gaf hij me het vertrouwen dat ik mijn eigen weg moest volgen.’ Met haar diploma op zak stroomde Jansen door naar BBC New Generation Artists, het Britse initiatief voor talentondersteuning. ‘Dat was een geweldige kans. Ik kon met verschillende orkesten optreden en radio-opnames maken.’ Ook Noa Wildschut merkte dat voor jong talent allerlei hulp troepen klaarstaan. Bij de VandenEnde Foundation kon ze terecht voor studiebeurzen. Van het Nationaal Muziekinstrument Fonds (NMF) kreeg ze een Grancino-viool uit 1714 te leen. Ze is er nog steeds blij mee: ‘Hij heeft een warme klank en een rijk kleurenpalet. Ik kan er een grote toon mee maken, maar ook een zachte die doordringt tot achter in de zaal.’

Janine Jansen was twaalf toen ze van het NMF een Möller-viool kreeg. Tegenwoordig speelt ze op een Stradivarius uit 1707, met de bijnaam ‘Rivaz - Baron Gutmann’. ‘Ik heb hem in bruikleen van het Noorse fonds Dextra Musica. Het timbre, de diepte, alles aan het instrument inspireert me.’

Debuut-cd

Janine Jansen brak door in 2002. ‘Brilliant performance’ schreef de Britse krant *The Guardian*, na haar uitvoering in Londen van Tsjajkovski's Vioolconcert. Een jaar later kreeg ze de Nederlandse Muziekprijs en verscheen haar eerste cd, gevuld met korte stukken. Zelf had ze liever zwaardere kost opgenomen, zoals het Vioolconcert van Benjamin Britten, haar favoriet. ‘Nu denk ik: goed dat de platenmaatschappij toen op de rem heeft getrapt. Het publiek moest me eerst nog leren kennen.’

Bij Noa Wildschut werd al naar een cd-opname gehengeld toen ze nog maar dertien was. Haar ouders vonden het te vroeg. Inmiddels heeft ze de opnames voor haar debuut-cd achter de rug: het wordt muziek van Mozart, samen met het Nederlands Kamerorkest en pianist Yoram Ish-Hurwitz. ‘Het was een leerzame ervaring, vooral van het terugluisteren heb ik veel opgestoken.’ Janine Jansen was bij haar eerste opnames ‘redelijk relaxed’. ‘Nu

NOA WILDSCHUT

“Vera Beths maakt me bewust van wat ik doe. Bijvoorbeeld door me een partituur te laten analyseren, zodat ik niet alleen op intuïtie speel.”

luister ik een stuk kritischer naar mezelf. Ik merk dat ik meer over dingen ben gaan nadenken. Vioolspelen wordt er helaas niet makkelijker op.’

Hoe argeloosheid zijn tol eiste, toonde in 2011 de documentaire *Janine*. Het gereis, de concerten, de verplichtingen eromheen: langzaam raakte Jansen de regie kwijt over haar leven. ‘Ik wilde zó graag spelen. Pas na m’n dertigste kwam ik erachter dat ik te veel deed. Ik nam rust en heb ervan geleerd.’ Sinds kort heeft ze een personal manager. Afgelopen herfst vertrok Jansen bij Harrison Parrott, het Londense impresariaat dat Wildschut zojuist heeft verwelkomd. ‘Het was een fijne samenwerking’, zegt Jansen, ‘maar ik was toe aan iets dat beter bij mijn leven past. Simpler en overzichtelijker. Ik voel me vrijer.’

Jonger, sneller, intenser

Noa Wildschut wordt omringd door mentoren: haar ouders, het impresariaat, Vera Beths en Anne-Sophie Mutter. Allemaal helpen ze haar bij de afwegingen waarvoor ze komt te staan. Welke stukken studeert ze in? Welke concertverzoeken neemt ze aan? Maar ook: hoe maakt ze haar middelbare school af? Ze heeft een tijd online onderwijs gevolgd. ‘Nu zit ik twee dagen per week op een particuliere school. Als het goed is, haal ik volgend jaar mijn havo-diploma.’

Soms, zegt Janine Jansen, lijkt het of alles in de muzikwereld jonger, sneller en intenser moet. ‘Maar dat is geen kritiek op Noa hoor, zij doet het fantastisch. Ze is op veel fronten verder dan ik op m’n vijftiende was.’

Coosje Wijzenbeek zei ooit: ‘Noa heeft een oude ziel, een aangeboren muzikaliteit.’ Wildschut zelf bekommert zich niet zo om leeftijd. ‘Ik speel in het strijkorkest Mutter’s Virtuosi. Tussen de leden zit een groot leeftijdsverschil, maar daar merk je in de praktijk niets van. We proberen gewoon samen iets moois neer te zetten.’ Hoe dat gebeurt, valt te zien op de website noawildschut.com. Daar staat ze, in het derde deel van Bachs Dubbelconcert, zij aan zij met de violiste die op haar dertiende debuteerde bij Herbert von Karajan. ‘Ik heb van Anne-Sophie Mutter nog geen les gehad. Maar dat vind ik niet erg. Soms leer ik meer van samspeelen dan van woorden.’ ■

Noa Wildschut (15)

De Hilversumse Noa Wildschut speelt viool sinds haar vierde. Ze kreeg les van Coosje Wijzenbeek en studeert tegenwoordig bij Vera Beths aan het Conservatorium van Amsterdam. Op haar negende won ze het Internationaal Vioolconcours Louis Spohr in Weimar. In 2013 nam ze de Concertgebouw Young Talent Award in ontvangst. Sinds 2015 is ze de jongste beursstudent van de Anne-Sophie Mutter Stiftung. Ze vormt een vast duo met haar oom, de pianist Yoram Ish-Hurwitz. De eerste cd van Noa Wildschut verschijnt in september 2017 op het label Warner Classics.